

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 7 stycznia 2020 r.

Pozycja 20

POSTANOWIENIE z dnia 3 października 2019 r. Sygn. akt Ts 82/18

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Piotr Pszczółkowski,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej Rzymskokatolickiej Parafii pw. Św. Jana Chrzciciela w Bielsku-Białej o zbadanie zgodności:

- 1) art. 6o ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w brzmieniu pierwotnym (nadany ustawą z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw; Dz. U. Nr 152, poz. 897);
- 2) art. 6o ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w brzmieniu nadany ustawą z dnia 28 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 87),

w zakresie, w jakim „nie różnicują one sytuacji, w których gmina wykonuje swoje obowiązki w zakresie organizacji, w tym wywozu śmieci, od sytuacji, gdy czynności te nie są wykonywane (czyli gdy opłata nie jest w żaden sposób ekwiwalentna do kosztów), z art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 w związku z art. 21 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

p o s t a n a w i a:

nadać dalszy bieg skardze konstytucyjnej, w zakresie badania zgodności art. 6o ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w brzmieniu pierwotnym, nadany ustawą z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 897) z art. 64 ust. 1 i 3 w związku z art. 31 ust. 3 w związku z art. 2 w związku z art. 21 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej .odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej w pozostałym zakresie.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej, wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 16 maja 2018 r. (data nadania), Rzymskokatolicka Parafia pw. Św. Jana Chrzciciela w Bielsku Białej (dalej: skarżąca) wystąpiła z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

Skarga konstytucyjna została wniesiona w związku z następującym stanem faktycznym.

Decyzją z 3 września 2014 r. (nr [...]) Prezydent Miasta Bielska-Białej ustalił dla skarżącej wysokość zobowiązania z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla nieruchomości będącej cmentarzem parafialnym za okres od 1 lipca 2013 do 30 czerwca 2014 r.

Od powyższej decyzji skarżąca wniosła odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Bielsku-Białej (dalej: SKO), wskazując m.in., że odpady komunalne z powyższej nieruchomości były odbierane przez inną firmę, niż ta, która została wybrana w przetargu przez miasto Bielsko-Biala.

Decyzją SKO z 3 listopada 2014 r. (nr [...]) zaskarżone orzeczenie zostało utrzymane w mocy.

Wyrokiem z 24 czerwca 2015 r. (sygn. akt [...]) Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach (dalej: WSA) oddalił skargę na decyzję SKO. WSA wskazał, że na gruncie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008, ze zm.) obowiązek posiadania umowy na pozbywanie się odpadów komunalnych wytwarzanych na nieruchomości został zastąpiony obowiązkiem złożenia deklaracji i uiszczenia opłaty za gospodarowanie nimi. W przypadku niezłożenia deklaracji, właściwy organ określa w drodze decyzji wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, biorąc pod uwagę uzasadnione szacunki, w tym średnią ilość odpadów komunalnych powstających na nieruchomościach o podobnym charakterze. Podkreślono również, że regulacja ta wyłącza całkowicie możliwość pozbywania się odpadów komunalnych w inny sposób, niż zorganizowała gmina.

Orzeczenie to zostało utrzymane w mocy wyrokiem Naczelnego Sądu Administracyjnego (dalej: NSA) z 17 stycznia 2018 r. (sygn. akt [...]), który podkreślił, że bez znaczenia dla wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi jest „niewspółmierność kosztów gminy w stosunku do wymierzonej opłaty czy też zrealizowanie celu ustawy poprzez faktyczny wywóz odpadów”.

Zdaniem skarżącej, w związku z wydaniem wyroku przez NSA, naruszono jej prawo do „własności środków pieniężnych określone w art. 64 ust. 1 Konstytucji RP i podlegające ograniczeniu w sposób określony w art. 64 ust. 3 Konstytucji RP – poprzez pozbawienie (...) własności środków pieniężnych (...)”. Jednocześnie – jak twierdzi skarżąca – naruszono zasadę proporcjonalności w zakresie ingerencji w prawo własności (art. 31 ust. 3 Konstytucji), zasadę sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji) oraz zasadę ochrony własności (art. 21 Konstytucji). Skarżąca podkreśla, że regulacja, która nie różnicuje sytuacji podatnika w zależności od tego, czy państwo wykonuje swoje obowiązki, czy też nie, narusza istotę prawa własności. Nie jest przy tym ani konieczna, ani proporcjonalna.

Zarządzeniem sędziego Trybunału Konstytucyjnego z 19 czerwca 2019 r. skarżąca została wezwana do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: precyzyjne określenie zakwestionowanego przepisu; udokumentowanie daty doręczenia wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z 17 stycznia 2018 r. (sygn. akt [...]); wykazanie umocowania Tadeusza Piotra Nowoka do działania w imieniu skarżącej; doręczenie poświadczzonego za zgodność z oryginałem odpisu oraz 4 kopii decyzji Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Bielsku Białej z 3 listopada 2014 r. (nr [...]) i decyzji Prezydenta Miasta Bielska-Białej z 3 września 2014 r. (nr [...]) oraz wskazanie adresu skarżącej. W piśmie z 4 lipca 2019 r. (data nadania) skarżąca ustosunkowała się do powyższego wezwania.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK)

skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym, podczas którego Trybunał bada, czy odpowiada ona określonym przez prawo wymogom.

2. Przedmiotem zaskarżenia w niniejszej sprawie uczyniono następujące przepisy:

– art. 60 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w brzmieniu pierwotnym, nadanym ustawą z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 152, poz. 897), o następującej treści:

„W razie niezłożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi albo uzasadnionych wątpliwości co do danych zawartych w deklaracji wójt, burmistrz lub prezydent miasta określa, w drodze decyzji, wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, biorąc pod uwagę uzasadnione szacunki, w tym średnią ilość odpadów komunalnych powstających na nieruchomościach o podobnym charakterze”;

– art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 28 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r. poz. 87; dalej: ustawa nowelizująca), o następującej treści:

„W razie niezłożenia deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi albo uzasadnionych wątpliwości co do danych zawartych w deklaracji wójt, burmistrz lub prezydent miasta określa, w drodze decyzji, wysokość opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, biorąc pod uwagę dostępne dane właściwe dla wybranej przez radę gminy metody, a w przypadku ich braku – uzasadnione szacunki, w tym w przypadku nieruchomości, na których nie zamieszkują mieszkańcy, średnią ilość odpadów komunalnych powstających na nieruchomościach o podobnym charakterze”.

3. Trybunał, stwierdza, że art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą, nie był podstawą ostatecznego rozstrzygnięcia wskazanego przez skarżącą, tj. wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego (dalej: NSA) z 17 stycznia 2018 r. (sygn. akt [...]; dalej: wyrok NSA).

Decyzja Prezydenta Miasta Bielska-Białej (nr [...]; dalej: decyzja) ustalająca wysokość zobowiązania skarżącej z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi została wydana 3 września 2014 r., a więc przed zmianą art. 60 dokonaną w ustawie nowelizującej. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Bielsku Białej, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Gliwicach oraz NSA, dokonując kontroli, badały zgodność decyzji z art. 60, w brzmieniu, jaki obowiązywał w dniu wydania decyzji, a nie w momencie wydawania przez nie orzeczenia. Oznacza to, że podstawą decyzji, jak i późniejszych orzeczeń wydanych w sprawie skarżącej, był wyłącznie art. 60 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w brzmieniu pierwotnym (nadanym ustawą z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw; Dz. U. Nr 152, poz. 897).

Okoliczność ta, na podstawie art. 61 ust. 4 pkt 1 w związku z art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK, stanowi podstawę odmowy nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu w zakresie art. 60 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą.

4. Trybunał, odnosząc się do art. 60 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w brzmieniu pierwotnym (nadanym ustawą z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw; Dz. U. Nr 152, poz. 897), stwierdza, że skarga konstytucyjna spełnia przesłanki warunkujące przekazanie jej do rozpoznania merytorycznego, gdyż:

1) została sporządzona w imieniu skarżącej przez radcę prawnego (art. 44 ust. 1 u.o.t.p. TK);

2) skarżąca:

a) wyczerpała przysługującą jej drogę prawną (art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK), albowiem wyrok NSA jest prawomocny i nie przysługują od niego żadne zwykłe środki zaskarżenia,

b) dochowała terminu wniesienia skargi konstytucyjnej (art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK);

c) prawidłowo określiła przedmiot kontroli (art. 53 ust. 1 pkt 1 u.o.t.p. TK), wskazała, które konstytucyjne prawa i wolności i w jaki sposób – jej zdaniem – zostały naruszone (art. 53 ust. 1 pkt 2 u.o.t.p. TK) oraz przedstawiła w tym zakresie stosowne uzasadnienie (art. 53 ust. 1 pkt 3 u.o.t.p. TK).

5. W ocenie Trybunału analizowana skarga konstytucyjna nie jest obarczona nieusuwalnymi brakami formalnymi, o których mowa w art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK, zaś sformułowane w niej zarzuty nie są oczywiście bezzasadne w rozumieniu art. 61 ust. 4 pkt 3 u.o.t.p. TK.

W związku z powyższym Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty doręczenia tego postanowienia.